

Основи финансија – инфолист 2018/19 академске и струковне студије

Назив предмета: Основи финансија
Година студија: друга
Семестар: четврти
Фонд часова: 45 предавања + 26 вежби
Статус предмета: обавезни
Условљеност: нема условљености
Број ЕСПБ: 9
Наставник: Др Сања Вучковић, ванредни професор

Циљ предмета:

Циљ предмета Основи финансија је да се студентима омогући овладавање основним знањима из свих области финансија. Након савладавања предвиђеног градива студентима ће бити олакшано касније усвајање знања из предмета који се више и детаљније баве појединим финансијским областима (као што су финансијски менаџмент, финансијска тржишта, банкарство, осигурање и слично).

Исход предмета:

Студенти ће бити оспособљени да разумеју принципе, стратегије, инструменте и технике макро и микро финансијских дисциплина. Усвојена знања ће им користити у будућем пословном и личном животу. Посебна оспособљеност студената односи се на њихову способност да разумеју и предложе мере из области монетарне и фискалне политике, финансијског менаџмента, банкарства, осигурања, међународних и личних финансија и да на адекватан начин сагледају последице примене одређених финансијских одлука.

Структура и садржај предмета

Структура предмета Основи финансија покрива осам области финансија. Градиво је подељено на девет делова. Први део проучава појмове и карактеристике финансија и финансијског система, а осталих осам делова појединачне финансијске области. У другом делу проучавају се јавне финансије - приходи, расходи, фискална политика и буџет. Трећи део посвећен је монетарним финансијама и монетарним политикама различитих централних банака. У четвртом делу проучавају се основни појмови и особине финансијских тржишта и финансијских инструмената као и карактеристике институционалних инвеститора. Пети део бави се пословним финансијама, тј. финансијама на нивоу предузећа и основним одлукама које финансијски менаџмент предузећа доноси. Шести део покрива појмове банака и банкарског пословања, као и регулацију банкарског система. Седми део уводи студенте у свет осигурања и пословања осигуравајућих кућа и пензионих фондова. Осми део чине међународне финансије које се баве девизним курсом, платним билансом и међународним монетарним системима. У деветом, последњем делу, фокус истраживања биће на личним финансијама и основним одлукама у вези са њима (лично финансирање, лично инвестирање и планирање личних финансија).

План рада на предавањима:

Предавања из предмета Основи финансија одржаваће се једном недељно у трајању од три школска часа.

<u>I недеља:</u>	Уводни час/Појам финансија и финансијског система
<u>II недеља:</u>	Јавне финансије: улога државе, фискална политика, јавни приходи
<u>III недеља:</u>	Јавне финансије: јавни расходи, буџет
<u>IV недеља:</u>	Монетарне финансије: понуда и тражња новца
<u>V недеља:</u>	Монетарне финансије: монетарна политика и централно банкарство
<u>VI недеља:</u>	Колоквијум I – 12.03.2019. год. (до 108. стране)
<u>VII недеља:</u>	Финансијска тржишта: појам финансијских тржишта, финансијски инструменти
<u>VIII недеља:</u>	Финансијска тржишта: утврђивање вредности финансијских инструмената, институционални инвеститори/Пословне финансије: предмет и циљ пословних финансија, анализа финансијских извештаја
<u>IX недеља:</u>	Пословне финансије: инвестирање, финансирање и управљање имовином/ Банкарство: појам, улога и пословање банака
<u>X недеља:</u>	Колоквијум II – 23.04.2019. год. (од 109. до 188. стране)
<u>XI недеља:</u>	Банкарство: активности банака, регулација банкарског система, развијеност банкарског система у Србији
<u>XII недеља:</u>	Осигурање: основи осигурања, осигуравајуће компаније, пензијски фондови/ Међународне финансије: предмет међународних финансија
<u>XIII недеља:</u>	Међународне финансије: девизни курс и девизно тржиште, платни биланс/ Личне финансије
<u>XIV недеља:</u>	Колоквијум III – 21.05.2019. год. (од 189. стране до краја)
<u>XV недеља:</u>	Поправни колоквијум – 28.05.2019. год.

План рада на вежбама:

Вежбе из предмета Основи финансија изводиће се једном недељно у трајању од два школска часа. На вежбама ће се покривати области које нису у довољној мери покривене на предавањима, затим ће се давати примери у вези са тематским проблемима и анализирати студије случајева уз израженије учешће студената у раду.

Методe извођења наставе:

Екс катедра предавања, анализа студија случајева, интерактивни рад у форми пропитивања.

Начини полагања испита:

Студент има могућност избора између **три начина полагања испита**. Начин полагања испита студент може по својој вољи променити у било ком тренутку до испита, без обавезе да о томе обавештава предметног професора и асистента.

I начин – стицање поена само преко колоквијума

Првим начином полагања испита студент добија могућност стицања коначне оцене и то **искључиво преко колоквијума**.

Сваки колоквијум биће бодован са по највише **20** поена. Колоквијум ће садржати само питања затвореног (тест) типа, укупно 20.

Ако студент **на сваком** од три колоквијума освоји **минимално по 11 поена** аутоматски је остварио **оцену 6**.

Уколико **на сваком** колоквијуму оствари **минимално по 13 поена** има **оцену 7** што је уједно и

максимална оцена која може бити остварена овим начином полагања испита.

Студенти који на првом колоквијуму остваре **17 и више поена ослобођени су првог дела градива**, тј. испитног питања које се односи на први део градива (не важи за полагање првог колоквијума у поправном термину!). На испиту такође извлаче три испитна питања од чега су два из истог (другог или трећег) дела градива. Студент сам бира део из кога извлачи два испитна питања. Правило не важи за други и трећи колоквијум.

Уколико студент на неком од колоквијума оствари мањи број поена од потребног минимума, има могућност поновног полагања првог, другог или трећег колоквијума у поправном термину који ће се одржати последњег сусрета у семестру.

Студент има могућност поправљања **само једног колоквијума**. Поправни колоквијум је по форми идентичан редовном колоквијуму.

Валидни су поени стечени на поправном колоквијуму, а претходни се бришу.

Ако након поправног колоквијума студент нема потребан минималан број поена за стицање оцене 6 или 7, испит може положити на начин II или III у ком случају му се сви стечени поени са положених колоквијума важе (за начин II), без обзира колико их је освојио.

II начин – стицање поена преко колоквијума, активности на часовима предавања и вежби и на завршном испиту

Овај начин полагања испита омогућава студенту да у свим предиспитним активностима: путем колоквијума (3x20 поена), активностима на часу (10 поена) као и поенима на завршном испиту (30), сакупи **максимално 100 поена**.

Овим начином полагања испита, такође, сви студенти који нису успели у жељи и намери да испит положи путем I начина полагања, имају могућност да свим својим претходно стеченим поенима са колоквијума придруже поене које су остварили на активностима у настави и вежбама као и на завршном испиту.

Остварени поени биће вредновани према следећој скали на основу које се утврђује коначна оцена:

55 - 64 поена – оцена (6)

65 - 74 поена – оцена (7)

75 - 84 поена – оцена (8)

85 - 94 поена – оцена (9)

95 - 100 поена – оцена (10)

Активност студената на часовима предавања и вежби подразумева активно учешће у настави кроз одговоре на постављена питања која се тичу анализе градива и примера из праксе. Студенти ће добијати поене и на часовима предавања и на часовима вежби. Максималан укупан број поена по овом основу је 10.

Завршни усмени испит спрема се према **комплетном списку испитних питања** која се налазе на сајту Факултета и уједно чине саставни део овог инфолиста. Свако испитно питање носи 10 поена. У зависности од броја поена које студент поседује као и од личних амбиција, на завршном испиту могу се извлачити једно, два, или сва три питања.

Прво питање покрива прву трећину, друго другу, а треће питање односи се на последњу трећину градива у уџбенику. Студент на испиту сам извлачи питања.

ПРИМЕР 1. Ако студент има освојених **26 предиспитних поена** потребно је да одговара на сва три питања са максималним бројем поена (**3x10**) како би имао могућност освајања прелазне оцене (**26+3x10=56 поена - оцена 6**).

ПРИМЕР 2. Ако студент има **35 поена**, могуће је да извлачи два питања (било која) и на њима

освоји скоро максималан број поена како би испит положио ($35+2 \times 10=55$ - оцена 6).

ПРИМЕР 3. Са **48** предиспитних **поена** могуће је одлично одговорити на само једно извучено питање (било које) и положити испит ($48+10=58$ - оцена 6) или солидно одговорити на два питања, на једном освојити 4, на другом 6 поена и опет достићи потребан број поена за прелазну оцену.

III начин – стицање поена само на завршном усменом испиту

Трећи начин полагања испита пружа могућност стицања **максимално 100 поена искључиво на завршном испиту.**

Овим начином полагања испита студент нема обавезу као ни могућност прикупљања предиспитних поена (не важе се поени из предиспитних активности), већ се сви поени стичу на самом усменом испиту и коначна оцена утврђује према следећој скали:

55 - 64 поена – оцена (6)

65 - 74 поена – оцена (7)

75 - 84 поена – оцена (8)

85 - 94 поена – оцена (9)

95 - 100 поена – оцена (10)

Студент који жели да оствари на завршном испиту **максималну оцену 6 или 7**, на испиту полаже према **смањеном броју испитних питања** која су посебно обележена у списку испитних питања. Студенти који одговарају без ограничења у погледу најниже и највише коначне оцене испит спремају по **комплетном списку испитних питања.**

Сви студенти који полажу на III начин у обавези су да извлаче три испитна питања из све три коверте које покривају по трећину књиге. Обавеза се односи и на студенте који полажу за оцену 6 или 7, с тим што је број испитних питања у том случају мањи у све три коверте.

Студент је дужан да пружи задовољавајући **одговор на сва три питања.**

Начини полагања испита важе за студенте свих статуса: студенти текуће генерације, запослени студенти, апсолвенти, студенти старијих генерација и студенти на даљину.

Запослени студенти немају обавезу достављања потврде о запослењу.

Сви стечени поени важе до почетка летњег семестра 2020. године.

Литература:

др Сања Вучковић, *Основи финансија*, Мегатренд универзитет 2014.

Напомена: Претходно издање овог уџбеника (из 2011. год.) није одговарајуће за праћење наставе и припрему испита. У другом издању (из 2014. год.) присутни су нови текстови, а неки из претходног издања изостављени.

Контакт:

e-mail: svuckovic@megatrend.edu.rs

ИСПИТНА ПИТАЊА ИЗ ПРЕДМЕТА ОСНОВИ ФИНАНСИЈА

Испитна питања само за оцену 6 обележена су црвеном бојом. Има их укупно 43.

Испитна питања само до оцене 7 подразумевају питања обележена црвеном бојом као и питања обележена плавом бојом. Има их укупно 60.

I група питања

1. Појам и историја новца
2. Историја националног новца
3. Функције новца
4. Наука о финансијама и елементи финансијског система
5. Карактеристике финансијског система у Републици Србији
6. Појам државе и врсте државних активности у економији
7. Зашто је држава потребна?
8. Појам и улога фискалне политике
9. Појам и класификација јавних прихода
10. Порези као облик јавних прихода
11. Врсте и елементи пореза
12. Циљеви и ефекти опорезивања
13. Остали јавни приходи
14. Савремени порески систем у Републици Србији
15. Појам и карактеристике јавних расхода
16. Узроци и ефекти пораста јавних расхода
17. Могућности за смањење јавних расхода
18. Појам и улога буџета
19. Процедура настанка буџета
20. Новчана маса (монетарни агрегати)
21. Примарни новац
22. Монетарни мултипликатор
23. Мотиви тражње за новцем
24. Фактори који утичу на тражњу за новцем
25. Појам и узроци настанка инфлације
26. Ефекти инфлације и могућности за њено сузбијање
27. Појам централне банке
28. Функције централне банке

II група питања

29. Појам и циљеви монетарне политике
30. Инструменти монетарне политике
31. Трансмисиони механизам монетарне политике
32. Настанак и организација Народне банке Србије
33. Циљеви, функције и монетарна политика Народне банке Србије
34. Појам и функције финансијских тржишта

- 35. Врсте финансијских тржишта**
- 36. Учесници на финансијским тржиштима
- 37. Појам и врсте финансијских инструмената**
- 38. Основне карактеристике хартија од вредности
- 39. Финансијски инструменти тржишта новца**
- 40. Обвезнице**
- 41. Акције**
- 42. Финансијски деривати**
- 43. Временска вредност новца**
- 44. Цена финансијских инструмената**
- 45. Врсте ризика на финансијском тржишту
- 46. Институционални инвеститори – инвестициони фондови**
- 47. Регулација финансијских тржишта у Србији
- 48. Области финансијског менаџмента**
- 49. Финансијски циљеви предузећа**
- 50. Проблеми заступништва: принципал-агент проблеми
- 51. Финансијска анализа**
- 52. Основни финансијски показатељи**
- 53. Инвестиционе одлуке**
- 54. Финансирање емисијом хартија од вредности и кредитима**
- 55. Одлука о дивиденди**
- 56. Управљање залихама и потраживањима од купаца
- 57. Управљање новцем и краткорочним хартијама од вредности**

III група питања

- 58. Појам и улога банака**
- 59. Делатност и значај различитих врста банака**
- 60. Структура активе и пасиве банака**
- 61. Управљање ликвидношћу
- 62. Управљање активом и пасивом банака
- 63. Ризици и управљање ризицима банака**
- 64. Секјуритизација
- 65. Послови са хартијама од вредности и лизинг послови**
- 66. Факторинг и форфетинг**
- 67. Регулација банкарског система
- 68. Појам и значај осигурања**
- 69. Врсте осигурања**
- 70. Управљање премијом осигурања**
- 71. Инвестирање осигуравајућих компанија
- 72. Пословање и регулација пензијских фондова
- 73. Појам и предмет међународних финансија**
- 74. Појам и формирање девизног курса**
- 75. Промене девизног курса и вредности националне валуте**
- 76. Трансакције на девизном тржишту**
- 77. Појам и анализа платног биланса**
- 78. Финансирање и прилагођавање платног биланса**
- 79. Златни стандард**

80. Бретонвудски монетарни систем

81. Савремене личне финансије

82. Лично финансирање

83. Лично инвестирање – штедња и инвестирање у хартије од вредности

84. Лично инвестирање – инвестирање у инвестиционе фондове и некретнине

85. Планирање личних финансија (опорезивање, осигурање и планирање пензије)